

Plan for eit trygt og godt skulemiljø

Ved Sviland skule skal alle elevar og føresette føle seg velkomne og tatt vare på. Vi jobbar for å verkeleggjere målet frå opplæringslovens §9A - at den enkelte elev skal oppleve eit godt skulemiljø som fremjar helse, trivsel og læring.

For å kunne utvikle eit betre oppvekstmiljø er det heilt naudsynt at skule og heim samarbeider om å lage ein slags felles verdiplattform.

Å vise omsyn, medkjensle og ha omtanke for andre, er noko vi treng i samfunnet i dag. Å leggje til rette for felles opplevingar og samhandling er viktig i skulen. Berre ved samvær med andre kan vi lære korleis vi skal oppføre oss.

Elevanes skulemiljø.

Kapittel 9A i Opplæringsloven

Frå 1. august 2017 vart det innført sentrale endringar i kapittel 9A i opplæringsloven. Kortfattet slår det nye regelverket fast:

Nulltoleranse mot krenking.

Det nye regelverket slår fast:

- alle elevar har rett til eit godt skulemiljø som fremjar helse, trivsel og læring.
- skulen skal ha nulltoleranse mot krenking som mobbing, vald og diskriminering.

Aktivitetsplikt for skulane.

I det nye regelverket har skulen fått ein såkalt aktivitetsplikt. Aktivitetsplikta inneber at skulen sin tilsette har:

- plikt til å følgja med om elevane har eit godt skulemiljø
- plikt til å gripa inn i akutte situasjonar
- plikt til å varsle all mistanke om og kjennskap til at elevar ikkje har eit godt skulemiljø
- plikt til å undersøkja all mistanke om og kjennskap til at elevar ikkje har eit godt skulemiljø
- plikt til å setja inn tiltak når elevar ikkje har eit godt skulemiljø

Denne aktivitetsplikta gjeld for alle vaksne som arbeider på skulen.

Meld frå til skulen

Dersom ein elev opplever at skulemiljøet ikkje er trygt og godt, kan eleven sjølv eller dei føresette melde frå til ein av dei tilsette på skulen. Skulen må då setja inn tiltak som skal sikra at eleven får eit godt skulemiljø.

Plan over tiltak

Det gamle regelverket hadde avgjerder om at skulane skulle fatta eit såkalt enkeltvedtak dersom eleven eller føresette bad om det. Denne avgjerda gjeld ikkje lenger.

Avgjerdene om enkeltvedtak er erstatta av plikta til skulen til å setja inn tiltak når ein elev eller føresette seier at skulemiljøet ikkje er trygt og godt. Skulen skal òg setja inn tiltak når skulen sjølv har avdekt at elevar ikkje har eit godt skulemiljø. Skulen skal laga ein skriftleg plan over tiltaka. Planen skal visa:

- Kva for problem som skal løysast
- Kva for tiltak skulen har planlagt
- Når tiltaka skal gjennomførast
- Kven som er ansvarleg for å gjennomføra tiltaka
- Når tiltaka skal evaluerast

Førespurnad til Fylkesmannen

Dersom ein elev ikkje har eit godt skulemiljø, kan eleven eller dei føresette melda saka til Fylkesmannen i Rogaland, <https://www.fylkesmannen.no/Rogaland/> etter at saka er

teken opp med rektor. Fylkesmannen kan då vedtaka kva for tiltak skulen må setja inn for å sikra eleven eit godt skulemiljø. Dersom Fylkesmannen skal handsama ein førespurnad frå ein elev eller eleven sin føresette, må saka ha vorte meldt til rektor på førehand og skulen må ha hatt ein vekes tid på seg til å setja inn tiltak.

Definisjoner av mobbing

Trygge og kompetente vaksne er dei beste til å forhindra mobbing gjennom å skapa gode miljø for læring og trivsel for alle.

”Med mobbing eller plaging forstår vi psykisk og/eller fysisk vald retta mot eit offer, utført av einskild personar eller grupper. Mobbing føreset eit ujamnt styrkeforhold mellom offer og plager, og episodane vert gjenteke over tid.” (Roland & Sørensen, 2003)

” Ein person er mobba eller plaga når han eller ho, gjentekne gonger og over ei viss tid, vert utsett for negative handlingar frå ein eller fleire andre personar” (Olweus, 1992)

Krenkjande handlingar som diskriminering, rasisme eller vald som skjer ein gong skal òg takast tak i sjølv om dette ikkje kjem direkte inn under definisjonen av mobbing.

Tiltakplan

Tiltaket til skulen mot mobbing byggjer på tre prinsipp:

- 1 . Førebygging
- 2 . Avdekking
- 3 . Handling

1 . Førebygging

a) Relasjon lærer-elev

Lærer er ein tydeleg voksen som eleven kan ha tillit til. Sviland skule har autoritative vaksne som mål, og brukar mykje tid på å byggja relasjonar til elevane både einskildvis og i gruppe. Dette gjeld i alle aktivitetar i løpet av skuletida.

b) Relasjon lærer-elevgruppe

Lærer utøver tydeleg leiing på ein slik måte at gruppa opplevast som eit trygt og godt stad for alle. Autoritative vaksne som alltid er til steda i miljøet både i timar og i pausar.

c) Relasjonar elev-elev

Elevane i gruppa tek vare på kvarandre og er oppteke av at alle har det trygt. Jobba med gode grupperelasjonar.

- Regler som gjeld for alle elevar/vaksne på gruppa
- Systematisk arbeid for å styrkja den sosiale kompetansen til elevane
- Sosiale mål for kvar enkelt elev

2 . Avdekking av mobbing

a) Jamlege samtalar med kvar enkelt elev der fokuset er på det sosiale miljøet i gruppa
 Ansvarlege: Kontaktlærar

b) Vakt og tilsynsordningar

- Det vert sett opp tydelege tilsynsordningar for å sikra at elevar har det trygt på skulen
- Vaksentetthet

Ansvarlege: Leiinga

c) Samarbeid skule-heim

- Forsterka skule-heim samarbeid med fokus på sosialt miljø i tillegg til fagleg utvikling. Ansvarlege: kontaktlærar

3 . Handling

Skulen skal ta ansvar og initiativ for å stoppa kvar og ei form for mobbing. Dette vert gjort på måtar som i neste omgang òg skal førebyggja mobbing på skulen.

a) Mindre episodar:

Grip inn!

- 1 . Vurder om det er einskildståande episodar eller ikkje.
- 2 . Vurder om det må takast kontakt med heimen. Terskelen for kontakt heim skal vera veldig låg.
- 3 . Følg opp både mobbar(e) og offer/offer.

b) Alvorlege mobbesaker:

1. Samtale med mobbeoffer for å innhenta konkret informasjon.

✓ Samtalen skal vera konfidensiell.

✓ Innhent konkrete døme frå mobbesituasjon.

✓ Still oppklarande spørsmål.

✓ Kartlegg hendinga og ulike roller.

✓ Vêr medvite å få fram stemma til eleven.

✓ Er dette ein einskildståande situasjon eller noko som gjentek seg?

✓ Vêr støttande. Sei at du skal gjera det som står i makta di for å få slutt på dette, men ikkje lov noko. Fortel korleis saksgangen er vidare.

✓ Avtale oppfølgingssamtaler.

2. Første samtale med mobbar(e) gjennomførast med mobberne kvar for seg.

✓ Ein fordel å vera to vaksne. Mål om å innhenta konkrete faktum på førehand.

✓ Dersom det er fleire involverte er det viktig å gjennomføra samtalane utan at dei involverte får høve til å snakka saman.

✓ Viss du har ein mistanke om kven som er mest proaktiv i mobbesituasjonen, ta han/ho ut sist.

✓ I samtalen kan det vera nyttig å innleia med; "veit du kvifor vi vil snakka med deg?" Då gjev eit høve til innrømmelse. Ein anna høve er å starta med å seia "Eg veit at du"

✓ Presiser at det er du som vaksen som tek initiativet, ikkje offeret. "Eg/nokon har sett/høyrte"

✓ Spør aldri "kvifor". Gå ikkje inn i diskusjon. ("Mobbera" vil ofte gje offeret skulda!)

✓ Fokus på å få mobbera til å ta avstand frå handlinga.

✓ Spør: "Kva kan du gjera for å få slutt på mobbinga?" Dei fleste har gode svar her.

✓ Følg opp med spørsmålet: "Trur du at du klarer det?"

✓ Fortel at du kjem til å følgja nøye med og avtal tid for oppfølgingssamtale.

3 . Vurder eventuelt å samla mobberne:

✓ Referer til det som har kome frami samtalanene.

✓ Konkluder med at det er positiv vilje i gruppa til å endra åtferd.

✓ Orientar om at saka er teken opp med mobbeoffer.

✓ Førespegl situasjonar. Spør: "Kva vil du gjera i gjeven situasjon...?"

✓ Prøv å få dei til å forplikta seg til ei positiv handling viss ein lignande situasjon oppstår.

✓ Presiser forventinga om at mobbinga må ta slutt straks.

✓ Avtal oppfølgingssamtaler etter 2-3 dagar.

4 . Samtale med føresette

✓ Samtale med den føresette byrda til offeret føregå same dag som samtalen med offeret.

✓ Det same gjeld mobbernes føresette. Vêr førebudd på forsvarsmekanismar. Oppfordre til samarbeid.

5 . Følg opp over tid. Viktig ikkje å sleppa taket!

6 . Det er viktig å ha gode rutinar for dokumentasjon og utforming av aktivitetsplan.

Dei vaksne er pliktige til å jobba systematisk med handtering fram til eleven opplever eit trygt og godt skulemiljø.

Plan om elevane sine læringsmiljø vert teke opp på personalmøte ved skulestart i august kvart skuleår. Planen vert elles teke fram ved behov.

Vedlegg til planen:

Konkrete tiltak for eit betre psykososialt miljø

1. Smart oppvekst som grunnlag for trening av sosiale ferdigheiter
2. ART-trening for utvalde elevar
3. Elevrådet er «Gledesspredar» i friminutt
4. Tilgang til eit variert utval av utstyr til aktivitetar
5. Fadderordning